

ETNO

MUSIKOLOGIAN VUOSIKIRJA **20**
vol.

ETNOMUSIKOLOGIAN VUOSIKIRJA 2008

Etnomusikologian vuosikirjan aiemmin ilmestyneet osat:

- Vol. 1 (1986)
- Vol. 2 (1987–88)
- Vol. 3 (1989–90)
- Vol. 4 (1991–92)
- Vol. 5 (1993)
- Vol. 6 (1994)
- Vol. 7 (1995)
- Vol. 8 (1996)
- Vol. 9 (1997)
- Vol. 10 (1998)
- Vol. 11 (1999)
- Vol. 12 (2000)
- Vol. 13 (2001)
- Vol. 14 (2002)
- Vol. 15 (2003)
- Vol. 16 (2004)
- Vol. 17 (2005)
- Vol. 18 (2006)
- Vol. 19 (2007)

Toimitusneuvosto:

- Marko Aho (Kansanmusiikki-instituutti)
- Yrjö Heinonen (Turun yliopisto)
- Päivi Juvonen (Yleisradio)
- Mikko Koivumäki (Suomalaisen musiikin tiedotuskeskus)
- Vesa Kurkela (Sibelius-Akatemia ja Tampereen yliopisto)
- Meri Kytö (Joensuun yliopisto)
- Antti-Ville Kärjä (Turun yliopisto)
- Markus Mantere (Sibelius-Akatemia)
- Heikki Uimonen (Tampereen yliopisto)
- Mikko Vanhasalo (Tampereen yliopisto)

© kirjoittajat

Kansi: Petri Kontukoski & Elina Rekola

Sivunvalmistus: Tieteellisten seurain valtuuskunta

ISSN 0783-6821

Waasa Graphics Oy, Vaasa

ETNOMUSIKOLOGIAN VUOSIKIRJA 2008

Toimittaneet:

Maija Kontukoski

Antti-Ville Kärjä

Tuuli Talvitie-Kella

Suomen etnomusikologinen seura

Helsinki

Kirjoittajat

Johannes Brusila, FT, Svenska litteratursällskapet i Finland

Jari Eerola, FM, Tampereen yliopisto

Olli Heikkinen, FL, Tampereen yliopisto

Erkki Huovinen, FT, ma. professori, Åbo Akademi

Marko Jouste, FM, Tampereen yliopisto

Pekko Käppi, FM, Tampereen yliopisto

Antti-Ville Kärjä, FT, Turun yliopisto

Armas Launis (1884–1959), FT, Helsingin yliopisto

Timo Leisiö, FT, professori, Tampereen yliopisto

Jarkko Niemi, FT, Tampereen yliopisto

Elina Niiranen, FM, Tampereen yliopisto

Niklas Nyqvist, FT, Finlands svenska folkmusikinstitut

Janne Seppänen, FM, Juminkeko-säätiö

Sisällys

Varhainen oppihistoria

Armas Launis:

Pentatoniikka lappalaisten melodioissa 9

Jarkko Niemi: Suomentajan jälkisanat 22

Marko Jouste:

Pentatoniikan käsite 1900-luvun alun suomalaisessa musiikintutkimuksessa . . . 27

Niklas Nyqvist:

Otto Andersson – en musiketnologisk pionjär i Finland 51

Janne Seppänen:

1900-luvun alun sävelmien keruun tavoitteet ja käytäntö. Armas Launiksen ja Eino Levónin matka Kainuuseen ja Koillismaalle vuonna 1902. 79

Myöhempi oppihistoria

Antti-Ville Kärjä:

Populaarimusiikin tutkimus paikallisen etnomusikologian määreenä: esimerkkinä SES- ja IASPM-listojen jäsenten ajatukset 107

Erkki Huovinen:

Från proto-indoeuropeisk forntid till neurologi. En metodologisk översikt över det första decenniet av Timo Leisiös hexatonala teorier 127

Musiikkianalyysi

Timo Leisiö:

Neurofysiologisesti perustellun siirtymäteorian käyttö melodia-analyysissä. . . . 161

Pekko Käppi:

”Spontaanisti, stereotyyppisesti, tapaillematta tai kangertelematta”.

Musiikkianalyttinen katsaus Marina Takalon runolaulurepertuaariin 195

Jari Eerola:

Tietokoneanalyysi varhaisten äänitteiden nuotintamisen apuvälineenä 221

Laadullinen analyysi

Elina Niiranen:

Pysäytyskuvia vienalaisesta kentästä. Toistuvat paluut ja lyhyet jaksot

kenttäaineiston lähteenä. 251

Olli Heikkinen:

Sata kesää tuhat yötä. Genre- ja rekisteripeliä Pohjolassa 275

Johannes Brusila:

Den finlandssvenska populärmusikens vara eller inte vara. Diskursiva och

nymaterialistiska utgångspunkter för etnicitetsinriktad musikkforskning 301

Oikaisu 322

Oikaisu

Etnomusikologian vuosikirjassa 19 (2007) sivulla 212 Timo Leisiö kirjoitti samassa kirjassa olevan Gerald Langnerin artikkelin kuvaan 3 (s. 222) viitattaessa seuraavasti: "Samalla hetkellä (4) yhteensattumaneuronin saa tietosyötteet kolmesta edellisestä, mutta se aktivoituu vain silloin, kun käynnistäjäneuronista lähtenyt vaihetieto osuu samaan hetkeen kuin sen yhdistäjäpiiristä saama vaihetieto."

Maininta käynnistäjäneuronista on virheellinen: sanan sijalla pitäisi olla värähtelypiiri (vrt. Langnerin kuva 3). Toisin sanoen alakukkulan yhteensattumaneuronin aktivoituu vain silloin, kun siinä sykähtää sama impulssi samassa hetkessä kuin simpukkatumakkeen värähtelypiirissä ja simpukkatumakkeen yhdistelijäpiirissä. Kuulija kokee sävelkorkeudeksi sen ajan (periodin), jonka yhteensattumaneuronit mittaavat kahden peräkkäisen värähdyksen välille.

Korjaus: Timo Leisiö